

Pred dobrim letom smo v Jani pisali o Slovencih, ki se v želji po boljšem življenju s trebuhom za kruhom odpravijo v Avstralijo. Na podlagi njihovih zgodb smo Avstralijo prikazali kot državo, kjer se Slovencem (skorajda) cedita mleko in med – če so se le pripravljene skloniti in pobrati srečo, ki jih čaka, lahko bi rekli, skorajda kar na ulici.

Tekst: **ALMA M. SEDLAR**, foto: **REUTERS**

Že kmalu po objavi članka pa nas je poklicalo nekaj zdomecev, ki v Avstraliji živijo več desetletij. Povedali so, da je za službe (lahko) tudi težko, da so visoke najemnine in da se je kar nekaj razočaranih Slovencev vrnilo v Slovenijo, saj se obljube agentov, ki za nemalo denarja urejajo vize in druge postopke, potrebne za življenje v Avstraliji, niso uresničile.

Druga plat. Skoraj sočasno smo izvedeli za dve družini, ki sta agenciji, ki posreduje pri urejanju bivanja in dela v Sloveniji, za to plačali mastno provizijo – potem pa, ko sta tu prodali že vse in v Avstraliji plačali zavarovanje, šolnino za otroke in še kaj, tik pred odhodom izvedeli, da so jim na ambasadi – zavrnilo vizo. Ker niso vedeli, kaj naj storijo, prodane hiše oz. stanovanja pa so morali zapustiti, so se namesto v Avstralijo odpravili na Novo Zelandijo – in si skušali papirje, potrebne za odhod v Avstralijo, urediti tam. Obljubljeni pomoč in podpora migracijskega agenta sta takoj po prihodu »čez veliko lužo« izginili – čeprav jim je ta prej obljubljal, da bo »uporabil vse svoje zveze«, da se zadeva čim prej uredi. Potem ko so ga nekaj časa prosili, čakali in verjeli njegovim obljubam, so ugotovili, da je najbolje, da zadeve vzejemo v svoje roke. Zdaj, čeprav še nimajo »redne« delovne vize (ta po nekaj letih dela omogoča tudi pridobitev avstralskega državljanstva), po številnih zapletih končno živijo v Avstraliji.

Čeprav je nekaj takšnih zgodb opisanih tudi

na nekaterih spletnih forumih, se o izkušnjah z agentom in o tem, kaj vse se jim je v zadnjem letu dogajalo, bojijo javno spregovoriti. Prosili so nas, naj o tem (zaradi njihove varnosti) raje ne pišemo. A ker smo pred letom dni Avstralijo bralkam in bralcem v zelo odmevnem članku predstavili skorajda v idealni luči, je pravzaprav naša obveznost, da zdaj, ko poznamo tudi drugo plat, prikazemo tudi to. Zato da vsem tistim, ki razmišljajo o odhodu v Avstralijo, povemo, da previdnost ni nikoli odveč. Naivnost pa lahko veliko stane.

Zadeva se je dodatno zapletla potem, ko smo poskušali priti do bolj konkretnih podatkov o tem, kar se domnevno dogaja v Avstraliji. A se ljudje, ki so nas pred tem poklicali sami, nenadoma niso več oglašali po telefonu. Nekateri so dogovorjena srečanja odpovedali dan prej – z izgovorom, da se »nikomur tam dol ne želijo zametati«.

Pri pripravi članka smo dobili kar nekaj dobrohotnih namigov, naj ga raje ne objavimo – v dobro nas samih pa tudi naših sogovornikov. Zaradi vsega navedenega smo se začeli spraševati, kaj neki se v resnici dogaja s skupnostjo Slovencev v Avstraliji. So res tako zelo prestrašeni, da si ne upajo spregovoriti o tem, kar se v resnici dogaja? Koga se bojijo in zakaj?

Med njimi samimi se govori o marsičem. Tudi o grožnjah, ki so jih domnevno bili deležni nekateri izmed njih – in to menda o grožnjah predvsem nekaterih Slovencev, ki so v Avstralijo pri-

rijja

vne

šli v zadnjih mesecih. Pa o tem, da v Avstralijo prihaja vse več nekdanjih policistov iz Slovenije. Ki so še vedno pripravljani kakšnemu prijatelju narediti manjšo »slugo« ... Slišali pa smo kar nekaj mnenj o tem, da se sistem, kar so do pred kratkim poznali kot metode ruske ali balkanske mafije, med slovenskimi zdomeci v Avstraliji pridružuje nov izraz. Slovenske ...

Kar nekaj časa smo odzive in mnenja v zvezi z življenjem v Avstraliji pa tudi z migrantsko agencijo v Sloveniji izjemno popularnega agenta dr. Tonyja Lenka, ki Slovincem pomaga pri urejanju bivanja in iskanja dela v obljubljeni deželi, iskali tudi po spletnih forumih, na katerih se oglašajo Slovenci, ki iščejo delo v tujini. Pa smo dobili same pozitivne odzive zadovoljnih ljudi, ki so (pravilno!) prepričani, da je uspeh (ali neuspeh) v tujini odvisen od lastne iznajdljivosti. In, so nam še povedali, zelo naivni so tisti Slovenci, ki se z mislijo, da jim bo »njihov« agent uredil prav vse, po prihodu v Avstralijo še vedno naslanjajo nanj.

Grožnje se kar vrstijo. Edini, ki si je upal javno opisati svojo plat zgodbe in povedati, kaj vse se mu je dogajalo potem, ko je lani poletil v Dnevniku objavil pismo, v katerem je opozoril, da si lahko Slovenci vse tisto, kar lahko zanje naredi agent, za veliko manj denarja uredijo tudi sami, je Fredi Milner, dolgoletni zdomec, ki že več kot trideset let živi na Gold Coastu (to mesto je zelo priljubljena ciljna točka Slovencev). Ves čas je aktiven v tamkajšnjem društvu avstralskih Slovencev, pripravlja pa tudi radijsko oddajo za Slovence, ki živijo v Avstraliji. Kot pravi, si, ko je pismo objavil, ni niti predstavljal, da bo njegovo pisanje dvignilo toliko prahu. »V času, ko je bilo pismo objavljeno, sem bil v Sloveniji, kamor vsako leto pridem na dopust. Osebnostno ne poznam prav nobenega migracijskega agenta in ne vem natančno, kako delujejo, a članek v Jani lani

me je razjezil. Vedel sem namreč, da v Avstraliji ni vse tako zelo idealno, kakor je bilo prikazano. Vedel pa sem tudi, da si je mogoče bivanje v Avstraliji in tudi delo urediti neposredno, ne da bi za to potreboval agenta. Zanj se seveda še vedno lahko odločiš, če zares želiš. A osebno vem vsaj za dve dekleti, ki sta si bivanje in delo v Avstraliji uredili sami, za veliko manj denarja – pa sta izjemno zadovoljni in vse se je dobro izšlo. Zato ne vem, zakaj bi morali ljudje, ki že tako nimajo veliko denarja, še plačevati raznim agentom – za tisto, kar si lahko na konzulatu oziroma ambasadi enako uspešno uredijo sami? To je vse, kar sem želel povedati.« Fredi Milner na kratko povzema svoje razmišljanje. In doda, da so mu kmalu zatem, ko je bilo v Sloveniji pismo objavljeno, on pa se je vrnil v Avstralijo, začeli groziti. »Grožnje so začele prihajati po elektronski pošti in po telefonu. Obiskovali so me različni ljudje. Govorili so mi, naj se pazim in da me bodo, če me ne bodo našli v Avstraliji, pač dobili v Sloveniji.« pravi Fredi, ki je vse skupaj prijavil policiji v Avstraliji, obvestil pa je še ambasado in avstralski konzulat v Sloveniji.

»Pomembno se mi zdi, da oblast ve, od kod te grožnje prihajajo – če se mi slučajno res kaj zgodi.« pravi Fredi Milner, ki zaradi interesa preiskave o konkretnih imenih in vsebinah groženj za zdaj ne želi govoriti, saj je to v interesu preiskave, ki še vedno poteka.

Nazadnje je odšel na policijo, ko mu je javno zagrozil neki – nekdanji policist. »Imeli smo javni sestanek in na njem mi je rekel, da je bil policist in da naj se pazim. Da me bodo že dobili: če ne v Avstraliji, pa v Sloveniji ...« Avstralski organi pregona so ga, ko je grožnjo prijavil, lepo »potolačili«: »Rekli so mi, da ljudje iz Vzhodne Evrope, če grožnjo že enkrat izrečejo, to ponavadi tudi uresničijo ...«

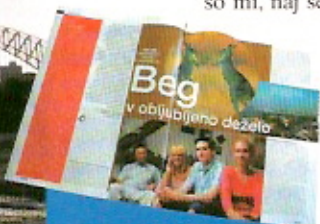
Trhla je gotovost, zaradi katere bi lahko bil prepričan, da tega ne bodo storili – čeprav, dodaja, se grožnje Slovincem v Avstraliji na srečo doslej še niso uresničile. Edino, kar mu je ostalo v tem trenutku, je, da se zaneše na delo avstralskih preiskovalcev. Po tem, ko bo preiskava tudi uradno končana in bo jasno, kdo stoji za izrečenimi grožnjami, pa bodo tako ali tako sproženi tudi ustrezni postopki na sodišču.

Začele so se tudi razprtije. Grožnje vsaj uradno neznanega izvora in razloga pa niso edino, kar v zadnjem letu pesti Slovence v Avstraliji. Ti so se po desetletjih življenja v miru in slogi namreč menda začeli tudi pripraviti. »Desetletja smo živeli v sožitju, zdaj pa so se začeli nemiri tudi pri nas. Prej se kaj podobnega ni dogajalo. V prejšnjih letih smo sicer imeli različne težave, ampak te so bolj izvirale iz dejstva, da smo bili nekateri Slovenci na tej, drugi pa na drugi (politični) strani. A to se je potem povsem pomirilo. Skupaj smo delali v klubu, pomagali smo eden drugemu. V zadnjem letu pa so iz Slovenije prišli ljudje, ki skušajo povzročati konflikte – v slovenskem klubu in tudi na radiu.« Kdo so ti ljudje in za kakšno vrsto konfliktov gre, vprašamo sogovornika. Kaj, meni, želijo z razprtijami doseči? »Tega pravza-

prav ne vemo. Za to zdaj je jasno, da so še želeli s poneverbami raznih dokumentov in napačnimi podpisami znebiti nekaterih ljudi, ki že dolgo delajo na radiu – pa čeprav ti svoje delo opravljajo prostovoljno. Škoda, ki so jo povzročili, še vedno počasi odpravljamo, a trajalo bo še kar nekaj časa. Povzročili so veliko zmedo v delovanju društva in tudi v delovanju radia ...«

Vse le ni tako črno. Čeprav ima življenje v Avstraliji tudi temnejše plati, ki bi jih morali tisti, ki se za odhod odločajo, poznati vnaprej, pa je še vedno lepo in ima svoje prednosti, pravi Fredi. »Zdaj položaj res ni več tak kakor nekoč. Ko smo prišli mi, smo lahko že prvi dan plačali depozit za hišo. Zdaj mladi hiše ne morejo kupiti leta in leta. Plače so dobre, če imaš delo, a cene nepremičnin v zadnjih treh letih so se dvignile za dvesto, tristo odstotkov. Za mlade pride v poštev le še najem hiše. In ta ni poceni. Ko jo moraš plačati, tudi od tvoje plače ne ostane več toliko. Seveda je Avstralija obljubljena dežela glede vremena in klime. So stvari, ki jih, če se naseliš na pravem kraju, v primerjavi z Evropo sploh ne potrebuješ. Recimo kurjave in oblek porabiš manj, hrana, živila in industrijski izdelki so cenejši. Vendar pa to ni več obljubljena dežela. Če si v pravem poklicu, je trenutno dela, kolikor hočeš. Ampak to se lahko v vsakem trenutku spremeni. Tako hitro se spreminja situacija. Mi smo to vedeli že takrat, ko smo odhajali. A le pričakuješ, da se ne bo, da bo dela dovolj. Po svoje imamo srečo, saj so Slovenci v Avstraliji priznani kot pridni, zanesljivi, čisti delavci ... Po drugi strani pa so bili že nekajkrat omenjeni skupaj z Indijci in Kitajci, ki močno znižujejo ceno dela. Nekajkrat se je že slišalo, da so v firmi namesto Avstralcov zaposlili Slovence. A položaj za zdaj še ni kritičen, in če imaš pravi poklic in obvladaš angleščino, brez težav dobiš tudi službo ...«

Prav nobene ovire pa ni, poudarja Fredi, da si bivanja in dela v Avstraliji ne bi uredili sami – seveda s pomočjo delodajalca, saj mora prosilec za delovno vizo imeti pogodbo o delu sklenjeno vnaprej. »Enako kakor lahko uredi papirje agent, si jih lahko uredi tudi posameznik. Enako kakor lahko zavrnejo prošnjo za vizo posamezniku, jo lahko tudi agentu. Kako agenti opravljajo svoje delo in urejajo dokumentacijo, ne vem, saj ne poznam nobenega. Njihovo posredovanje na koncu koncev ni prepovedano. »A na zahodu je tako: kolikor si pripravljen plačati, toliko dobiš. Koliko je pripravljen kdo plačati, pa je odvisno od bedaka, ki plača ...« je nekoliko ciničen sogovornik, ki tudi tokrat želi opozoriti le na to, na kar je opozoril že pred enim letom. Povedati Slovincem, da je življenje v Avstraliji sicer lepo, ni pa vseeno tako zelo idealno, kakor ga pogosto vidimo iz »naše« perspektive. Da lahko gre kaj tudi narobe. In pa, da lahko denar – nekaj sto tisočakov – ki ga večina tistih, ki se odpravljajo v obljubljeni deželi, plača agentu za migracije, veliko koristneje porabijo. Fredi Milner – in z njim se strinjajo tudi na konzulatu v Ljubljani – namreč pravi, da si lahko vsak človek z malce iznajdljivosti in vztrajnosti vse potrebne papirje za delo in bivanje v Avstraliji uredi sam. In to enako uspešno (in bistveno ceneje), kakor lahko to zanj stori agent za migracije ... ■

Avstralija ni več obljubljena dežela!

Fredi Milner